

Factsheet Project Lerend Lesgeven met ICT

Het voortgezet onderwijs heeft te maken met een lerarentekort. Bovendien gaat driekwart van de leraren in het voortgezet onderwijs de komende 10 jaar met pensioen of naar een andere baan buiten het onderwijs. Het onderwijs staat dus voor een grote uitdaging. Het ministerie zet in op maatregelen om het leraarsberoep aantrekkelijker te maken, zoals een betere positie en een aantrekkelijk loopbaanperspectief voor leraren. ICT en digitaal leren kunnen er ook voor zorgen dat er een wervingskracht uitgaat van het leraarschap. Immers, deze manier van leren sluit meer aan bij de huidige generatie jonge mensen.

Lerarenopleidingen spelen hierbij een cruciale rol omdat zij de leraren van de toekomst opleiden.

In het project 'Lerend Lesgeven met ICT' wordt een aantrekkelijke en eigentijdse didactiek ontwikkeld, ondersteund door enkele ICT toepassingen, waarmee leraren en leraren-in-opleiding begeleid kunnen worden. Deze methodiek en de ICT-toepassingen staan een jaar lang gratis ter beschikking aan alle lerarenopleidingen in Nederland.

Waarom is Lerend Lesgeven opgestart?

Het lerarentekort in het voortgezet onderwijs neemt de komende jaren alleen maar toe, onder andere door de vergrijzing en het imago probleem waaraan het beroep lijdt. Door het ontwikkelen en introduceren van een nieuwe, eigentijdse manier van opleiden (VAL-Virtual Action Learning) ondersteund door een bijpassende elektronische leeromgeving (VLC-Virtual Learning Community) kan het leraarsberoep aantrekkelijker worden voor zowel aanstaande als zittende leraren. Hiermee kan het project een bijdrage leveren aan het verminderen van het lerarentekort.

Wat zijn de resultaten voor de verschillende belanghebbenden?

Er is een eigentijdse methodiek opgeleverd: VAL+. Centraal hierin staat het samenlerend produceren van leraren-in-opleiding. In dit proces spelen de medestudenten en de leeromgeving (VLC+) een belangrijke rol. De leraren-in-opleiding maken 'leerarrangementen' die bijdragen aan hun eigen

competentieontwikkeling, plaatsen hun producten in de VLC+, geven elkaar feedback, beoordelen elkaars producten, passen hun eigen producten aan op basis van de feedback van hun peers, waarderen deze feedback ook en nomineren producten als 'best practice'. Een deel van dit proces vindt online, in de VLC+ leeromgeving, plaats en een deel face-to-face.

De opleider heeft binnen VAL+ een andere rol. Het ontwerpen van leermaterialen, het organiseren en het begeleiden van het leerproces, en ook het beoordelen vragen om een nieuwe benadering. Hoeveel sturing is nodig? Wanneer geef ik feedback als studenten elkaar feedback geven op producten? Hoe moet ik online begeleiden (modereren). Via trainingen en directe ondersteuning leren opleiders met deze nieuwe methodiek om te gaan.

Met het centraal stellen van ICT in de lerarenopleidingen wordt bovendien indirect, door middel van opschaling, een effect bereikt in het voortgezet onderwijs waar didactisch ICT-gebruik achter blijft.

lerend
lesgeven
met ict

Welke opschaling is er bereikt?

In het project is sprake van opschaling vanuit vier perspectieven: de bestaande VAL-methodiek is opgeschaald naar de VAL+, de beproefde VLC-leeromgeving is uitgebreid met nieuwe tools en functionaliteiten (VLC+), er is opgeschaald naar 75 lerarenopleidingen en tot slot is opgeschaald naar 160 'nieuwe leraren' en naar 700 zittende leraren. Daarnaast is via diverse publicaties de methodiek en de ondersteunende leeromgeving onder de aandacht van de doelgroep gebracht.

Welke vormen van systeemfalen zijn opgelost?

In het project worden twee vormen van systeemfalen gesignaleerd: het tekort aan leraren en het ontbreken van noodzakelijke

randvoorwaarden zoals geïntegreerde ICT-systemen, samenwerking tussen ontwikkelaars en opleiders en de beperkte vraagmacht. Het idee was om door het ontwikkelen van een aantrekkelijke en eigentijdse methodiek ondersteund door geïntegreerde ICT-systemen (VLC+ en Lerarenplaza) de aantrekkingskracht van het beroep te vergroten en het lerarentekort te verkleinen.

De noodzakelijke randvoorwaarden zijn in het project beschikbaar gekomen: er is een eigentijdse methodiek opgeleverd (VAL+) met een hierbij naadloos aansluitende leeromgeving: de VLC+, waarin diverse ICT-tools geïntegreerd worden aangeboden, zoals het gebruik van video, online discussie, best practising. Ook is intensief met opleiders in een klankbordgroep en met lerarenopleidingen in elf pilots samengewerkt. Of het project al dan niet een bijdrage heeft geleverd aan het verminderen van het lerarentekort is, gezien de veelvoud aan factoren die hiermee samenhangen, moeilijk aan te tonen. Wel hebben 160 'nieuwe leraren' en 700 zittende leraren kennisgemaakt met VAL+ en de VLC+.

Hoe nu verder?

VAL+ en de VLC+ staan tot een jaar na afloop van het project gratis ter beschikking aan alle lerarenopleidingen en pabo's in Nederland. Met behulp van Autodidact, een video instructietool die in het project is ontwikkeld, kunnen leraren (in opleiding) op een interactieve manier, laagdrempelig kennis maken met VAL+ en de wijze waarop dit binnen de VLC+ is vormgegeven. Daarnaast zorgen beide aanvragers voor een periode van minimaal twee jaar voor een marktconforme dienstverlening aan de lerarenopleidingen die van VAL+ en de VLC+ gebruik blijven maken. De methodiek en de leeromgeving blijven in beheer bij het bedrijf Citowoz waar eveneens het intellectuele eigendom ligt van de VLC+.

Autodidact en de Lerarenplaza. Citowoz zal in de toekomst zorg dragen voor onderhoud, beheer en doorontwikkeling van de producten.

Deelnemers

Initiatiefnemer van het project zijn het IVLOS van de Universiteit Utrecht en het bedrijf Citowoz bv uit Breda. Daarnaast is samengewerkt met twaalf lerarenopleidingen die bij de ADEF zijn aangesloten:

- ILO, Universiteit van Amsterdam
- ILS Hogeschool, Arnhem en Nijmegen
- Christelijke Hogeschool, Ede
- Fontys Pabo Eindhoven/Veghel
- Universitair Onderwijscentrum, Rijksuniversiteit Groningen
- Stoas Hogeschool, 's-Hertogenbosch
- Noordelijke Hogeschool, Leeuwarden
- Fontys Lerarenopleiding, Sittard
- Fontys Lerarenopleiding, Tilburg
- Instituut Archimedes, Hogeschool Utrecht
- IVLOS, Universiteit Utrecht
- School of Education, INHOLLAND

Plus:

- Hogeschool de Kempel, Helmond

Looptijd

Het project is gestart in januari 2008 met een looptijd tot en met april 2010.

Kosten

Het project heeft 1 miljoen euro subsidie ontvangen van het actieprogramma M&ICT. De overige kosten (ruim 7 ton) zijn opgebracht door beide partners in het project.

Website

www.lerendlesgeven.nl

Publicatiedatum: augustus 2010

Lerend lesgeven met ICT

